

Uddevalla.

Apoteket Lejonet.

1724.

Ehuru Uddevalla fick stadsprivilegier redan 1498 känner man icke att apotek förefinnes där förrän 1720, hvilket år en tysk man, Johan Hindrich Buchman, af magistraten kallades att uppsätta ett apotek. Han erhöll d. 24 maj 1724 K. privilegium å detsamma. Enligt privilegiebrevet erhöll han ensamrätt att vara apotekare i staden, så länge behovet ej påfordrade annorlunda, då K. Maj:t förbehöll sig att därom vidare förordna. Apoteket förde en tynande tillvaro och efter 10 år upphörde B. med apoteksrörelsen.

Staden synes nu ett par tre år hafva saknat apotek, tills Anders Fodin 1733 eller 1734 efter kallelse af magistrat och borgerskap ånyo inrättade ett apotek här. Efter branden 1738, då apoteket i grund nedbrann, saknade staden apotek under några år, tills Anders Ludvig Tack 1743 ånyo upprättade ett sådant och gaf det namnet »provinsialapoteket». Namnet Lejonet synes apotekare H. M. Ohlsson hafva gifvit detsamma. Hvar apoteket Lejonet före branden 1738 legat har icke kunnat utrönas. A. L. Tack återupprättade apoteket å tomten n:r 304—306 å Uddevalla karta af 1807, d. v. s. i nuvarande planteringen Hasselbacken, midt emot nuvarande apoteket å andra sidan gatan.

Apotekare P. J. Bergius flyttade apoteket, ovisst när, till tomten 137 å 1807 års karta, d. v. s. den tomt, där nuvarande stads-hotellet är byggdt. Samma läge hade apoteket till den stora branden 1806. Branden utbröt i en apotekare Bergius tillhörig, å apotekstomten belägen lada. B. hade all möda att skydda sig mot beskyllningen att »elden kommit lös genom hans wängömma eller wällande» och frikändes icke förrän på samma

ren 1808. Efter branden byggdes apoteket upp antagligen på samma ställe.

Apotekare S. H. Wijkblad köpte apoteket 1812, men inflyttade ej till Uddevalla förrän 1814 och hyrde då hos hattmakaren Jonas Kellgren, som ägde tomten n:r 233, där apoteket fortfarande är beläget. Före 1816 var emellertid W. ägare af fastigheten och inköpte sedermera äfven N:ris 232, 234 och 235. Följande innehafvare af apoteket ha alla ägt dessa tomter, af hvilka apotekslokalerna numera upptaga 233 och 234, med adressnummer Kyrkogatan 1.

Apotekare A. F. Fahlström lät ombygga fastigheten, som förut var ett envåningshus, utvidgade densamma och gjorde huset till ett tvåvåningshus.

Apoteket, hvars innehafvare erhöll privilegiet före d. 27 okt. 1899, har ej kunnat åsättas någon afgift till fonden för apoteksinnehafvares pensionering.

BUSCHMAN, JOHAN HINDRICH. Född 1698, af tysk härkomst.

Föräldrar:

B. kallades af Magistraten i Uddevalla att där inrätta apotek, aflade vederbörlig apotekarexamen, och erhöll d. 24 maj 1724 konung Fredriks privilegier, med rätt att vara ensam apotekare där, så länge behofvet ej påfordrade annorlunda, då K. Maj:t förbehöll sig, att därom efter omständigheterna vidare förordna. B. hade tydligen att kämpa med ekonomiska svårigheter, ty han upphörde redan efter 10 år med apoteksrörelsen.

Död d. 18 aug. 1743, begrafd d. 24 aug. s. å. å nya kyrkogården i Uddevalla.

Gift 1) med INGRID BEATA BRANDH, född år 1710, begrafd d. 13 febr. 1737 på nya kyrkogården dotter till . . .

2) d. 16 april 1738 med GERTRUD OLOFSDOTTER STENBERG, dotter till . . .

Barn: AGNETA BEATA, född d. 7 dec. 1741, död d. 10 okt. 1743, begrafd å nya kyrkogården i Uddevalla; — Ett dödfödt barn, begrafdt d. 25 febr. 1739 i Uddevalla.

FODIN, ANDERS. Född d. . . . 1700.

Föräldrar:

F. upprättade i Uddevalla 1733 ånyo apotek med apotekaren i Göteborg F. M. Luth såsom förlagsman. Genom K. brefvet d. 20 febr. 1734 erhöill han tillstånd att »i orten få undergå apotekarexamen enär honom, som så nyligen med stor bekostnad, och icke med egne utan med andras medell ånyo skall inrättat apotequet derstädes och derigenom för-diupat sig i stor gäld och vidlyftighet, skulle alt för svårt falla, att göra en så lång och kostsam resa, förutan det att staden och landet af des bortovarande, då apotheket måste stå tillstängt skulle finna märckelig skada och afsaknad vid påkommande siukdomar.» Efter branden 1738 förstördes både huset och apoteket och han såg sig ej i stånd att åter uppsätta det, utan lefde sedan som traktör.

Död d. 22 maj 1764 och begrafven i Uddevalla kyrka.

Gift i Uddevalla d. 8 febr. 1737 med ANNA STINA SCHAUW, född d. 5 mars 1719, död d. 6 april 1759 af lungsjukdom samt begrafven i Uddevalla kyrka, dotter till handlanden och rådmannen PETER SCHAUW och BODELA LIEDBERG.

Barn: MARTIN ELIAS, född d. 20 dec. 1749, död d. 15 mars 1750 samt begrafven i Uddevalla kyrka.

TACK, ANDERS LUDVIG. Född i Foss d. 20 mars 1707.

Föräldrar: Länsmannen ANDERS TACK, född d. . . ., död före 1708, och BRITA CHRISTOFFERSDOTTER SHÄTTE, född d. . . ., död d. 13 maj 1717.

T. utbildade sig i yrket hemma i Sverige, men sökte sedan utomlands förkofra sig. Han upprättade ånyo apotek i Uddevalla. Sålde det i jan. 1761 till apotekaren P. J. Bergius.

Död d. 24 okt. 1767.

Gift d. 28 aug. 1752 i Uddevalla med CATHARINA CLAUDINA BAGGE, född d. 16 april 1724, död d. 11 okt. 1762 och begrafd i Uddevalla kyrka, dotter till rådmannen i Uddevalla NICLAS BÖRGESSON BAGGE och MAGDALENA LEMBACH.

Barn: En dödfödd son, begrafd d. 23 dec. 1753.

BERGIUS, PETTER JONAS. Född d. 8 okt. 1727 i Strömstad.

Föräldrar: Tullförvaltaren JONAS BERGIUS, född d. 25 april 1674, död d. 29 maj 1740, och ANNA CAJSA MAULL, född d. . . ., död d. 1 juni 1738.

B. började 1746 sin farmaceutiska bana på apoteket Kronan i Göteborg, kvarblef som elev där till 1754, hvarefter han konditionerade ett år på apoteket Vakteln i Halmstad, åren 1755—60 på apoteket Svanen i Stockholm och slutligen å apoteket Kronan i Uppsala, där han begagnade sig af professor Wallerius' föreläsningar i kemi.

Efter att redan 1761 hafva inköpt apoteket i Uddevalla, examinerades han d. 30 juni 1762 till apotekare.

Afträdde apoteket 1789 till sin son och flyttade till sin egendom Stora Höggeröd i Resteröds socken, Bohuslän.

Död d. 15 febr. 1814 å Stora Höggeröd.

Gift d. 16 okt. 1761 med ANNICKA BRATT, född d. 8 sept. 1725, död d. 30 sept. 1804 och begrafven i Uddevalla kyrka, dotter till handlanden SVEN BRATT, och BRITA JACOBSDOTTER FALCK.

Barn: SVEN, född d. 12 nov. 1763. Apotekare. Se nedan.

BERGIUS, SVEN. Född d. 12 nov. 1763 i Uddevalla.

Föräldrar: Apotekaren PETER JONAS BERGIUS, född d. 8 okt. 1727 i Strömstad, död d. 15 febr. 1814, och ANNICKA BRATT, född d. 8 sept. 1725, död d. 30 sept. 1804.

B. erhöll såväl privat som offentlig skolunderbyggnad och utbildade sig i yrket å faderns apotek. Studerade vid akademien i Lund åren 1782—83 och konditionerade sedan på åtskilliga apotek, till dess han år 1789 aflade apotekarexamen och emottog apoteket i Uddevalla efter sin fader.

Apoteket nedbrann vid den stora eldsvådan d. 29 juli 1806, då hela staden, så när som på 4 mindre hus, på 16 timmar lades i aska.

Bergius var en kunnig man och skicklig apotekare. Han idkade äfven en tid grosshandel. Sålde apoteket 1812.¹

¹ Under Bergius tid i Uddevalla beviljades anläggning af ännu ett apotek i staden. Den grundläggande anledningen härtill var följande: Bergius, som dock ansågs vara en skicklig apotekare, anmäldes 1795 af provinsialläkaren, lifmedicus Levén hos Collegium medicum för att hafva expedierat fällt svafvel, som varit så förorenadt af koppar, att detsamma, om ej skyndsam hjälp tillkommit, skulle hafva förorsakat obotlig skada samt för att han, uppmärksamgjord

Var ledamot af K. patriotiska sällskapet.

Död den 21 april 1821 å Stora Höggeröd.

Gift d. 12 jan. 1790 med SARA MARGARETHA PALMBORG, född d. 31 dec. 1771, död d. 12 april 1848 å Stora Höggeröd, dotter till häradshöfdingen i Orusts och Tjörns domsaga JOHAN PERSSON PALMBORG och SARA GRETA BRUNJENSSON (Brunjeans-dotter).

Barn: PETER, född d. 6 dec. 1790, död d. 11 april 1845. Vice häradshöfding, ägare af Stora Höggeröd; — ANNA SARA, född d. 19 okt. 1791, död d. 4 nov. s. å.; — ANNA GRETA, född d. 12 okt. 1792, död d. 11 jan. 1875 i Uddevalla; — JOHANNA född d. 26 jan. 1794, död d. 10 april 1826; — BRITA CECILIA, född d. 22 mars 1795, död d. 23 jan. 1884 å Stora Höggeröd; gift d. 28 mars 1827 med jaktlöjtnanten FREDRIK DAVID ARELL, född d. 5 juli 1785, död d. 12 febr. 1855 på Kungälf; — NIKOLAUS, född d. 26 jan. 1797 (tvilling), död d. 29 aug. 1890. Häradsskrifvare i Oroust och Tjörns fögderi 1825—1861, ägare af Stora Höggeröd, gift med AMALIA BUSCH, född d. 3 april 1799, död d. 6 juni 1842, dotter till vågmästaren i Uddevalla CHRISTOFFER BUSCH och SOFIA ALMGREN; — SVEN, född d. 26 jan. 1797, död, ogift, d. 23 febr. 1864 (tvilling). Kronolänsman i Oroust östra härad 1820—1845, därefter jordbrukare, ägare af Simmensröd, Ljungs socken, Inlands Fräkne härad; — GUSTAF, född d. 1 sept. 1798, död d. 2 maj 1868; — MARIA CHARLOTTA, född d. 23 dec. 1799, död d. 23 mars 1801; — CATARINA CHARLOTTA, född d. 12 maj 1801, död d. 6 jan. 1840; — AUGUST, född d. 9 sept. 1803, död d. 2 juni 1806; — EMIL VILHELM, född d. 12 maj 1806, död d. 22 febr. 1847; — PETRONELLA AUGUSTA, född d. 27 maj 1810, död d. 30 aug. 1855, gift d. 1 maj 1835 med fanjunkaren vid Bohusläns regemente, svärdsmanen ANDERS STJERNBERG, född d. 15 jan. 1788, död d. 27 nov. 1854.

WIJKBLAD, SAMUEL HENRIK. Född d. 14 mars 1783 i Uppsala.

härå, klandrat Levéns ordination. På grund af den gjorda anmälan erhöill Bergius genom landshöfdingeämbetet en allvarsam föreställning. Vid en strax därpå af provinsialläkaren, assessor Hultman, verkställd visitation, visade sig emellertid det öfverklagade svaflet vara af bästa beskaffenhet liksom apotekets öfriga såväl simplicia som composita.

Föräldrar: Fabrikören ISAK WIJKBLAD, född d. . . . 1724, död d. 13 juli 1784, och CHRISTINA REGINA ERNVALL, född d. . . ., död d. . . .

W. antogs 1797 till elev å provinsialapoteket Lejonet i Uppsala, konditionerade åren 1802—09 å apoteket Kronan i Göteborg och förestod, efter von Akens sistnämnda år inträffade död, detta apotek, tills han 1812 inköpte provinsialapoteket Lejonet i Uddevalla och d. 23 mars s. å. aflade apotekarexamen. W. var mycket omtyckt inom sin verksamhetskrets.

Död d. 12 febr. 1835 i Uddevalla.

Ogift.

OHLSSON, HENRIK MATHIAS. Född d. 26 sept. 1797 i Ystad.

Föräldrar: Handlanden därstädes HENRIK OHLSSON, född omkr. 1762, död d. 6 mars 1812, och AGNETA MAGDALENA SYLVAN, född d. 5 aug. 1765, död d. 11 jan. 1808.

O. erhöll undervisning i Ystads trivialskola, som han lämnade d. 10 april 1812, antogs som elev å apoteket i Ängelholm samt emottog 1830, efter aflagd apotekarexamen, apoteket Lejonet i Masthugget i Göteborg på arrende af dess dåvarande ägare, grosshandlaren Paul Melin. Inköpte 1835 för 26,000 rdr provinsialapoteket Lejonet i Uddevalla med inventarier, lager och apoteksgård samt 1837 af apotekaren F. G. Björklund för 11,525 rdr äfven det andra dåvarande apoteket i nämnda stad, Kronan, med tillhörande stadsfastighet. O. sammanslog båda apoteken till ett, och har det efter denna tid blott funnits ett apotek i Uddevalla.

Han utvidgade betydligt den af Björklund vid Gustafsberg anlagda Carlsbaderinrättningen för beredande af artificiella mineralvatten, men kom emellertid på obestånd samt afyttrade 1840 båda apoteksprivilegierna till apotekare C. F. Andersson-Kamp. Under en lång följd af år hade han därefter kondition hos apotekare L. F. Schöldström i Kungsbacka.

O. var särdeles omtyckt i Uddevalla.

Död d. 8 juni 1870.

Ogift.

KAMP, CARL FREDRIK ANDERSSON. Född d. 10 mars 1810 i Malmö.

Föräldrar: Färgaren DAVID ANDERSSON, född d. . . ., död d. . . ., och ANNA MARIA ALLANDER, född d. . . ., död d. . . .

K. antogs d. 1 juli 1826 till elev å apoteket Fläkta Örnen i Malmö, aflade där d. 27 nov. 1831 farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde å samma apotek till d. 30 sept. 1835. Aflade d. 21 dec. 1836 apotekarexamen, tjänstgjorde 1837—38 på apoteket Fläkta Örnen i Malmö samt 1838—40 å apoteket Kronan i Göteborg. Efter afslutadt köp tillträdde han d. 1 april 1840 apoteket i Uddevalla och sökte därefter stadfästelsesresolution å privilegierna för de två apotek, Lejonet och Kronan, hvaraf han blifvit innehafvare. Han anmälde därvid tillika att endast det ena af dessa apotek hölles öppet, hvilket för stadens dåvarande behof ansågs tillräckligt. K. erbjöd sig därjämte att, i händelse K. Maj:t behagade förnya privilegierna å båda apoteken, ansvara för att, när omständigheterna sådant påfordrade, hålla båda officinerna öppna. K. Maj:t utfärdade sedermera, med upphäfvande af privilegiet för apoteket Kronan, d. 7 juli 1841 privilegium för honom endast för apoteket Lejonet.

Namnet Kamp antog han 1851.

Död d. 8 okt. 1859 i Uddevalla.

Gift d. 20 aug. 1844 i Bro, Bohuslän, med MARIA ELISABETH KAMP, född d. 17 jan. 1823, död d. 30 mars 1899, dotter till prosten och kyrkoherden i Bro pastorat, fil. d:r OLOF ADOLF KAMP och MARIA CHRISTINA BERGSTRÖM.

Barn: CARL ADOLF, född d. 26 juli 1845, död d. 7 maj 1896. Vice häradshöfding, borgmästare i Eksjö; — ANDERS LEOPOLD, född d. 28 juli 1847, död d. 21 mars 1909. Bankkamrer; — THORBORG MARIA, född d. 31 juli 1850, gift d. . . . 1877 med kronolänsmannen i Glanshammars härad, Örebro län, FREDRIK SAMUEL MALMSJÖ, född d. 19 jan. 1846, död d. 28 april 1885.

FAHLSTRÖM, ADOLF FREDRIK. Född d. 5 febr. 1829 i Lidköping.

Föräldrar: Färgerifabrikören JOHAN ULRIK FAHLSTRÖM, född d. . . ., död d. . . ., och ANNA CATHARINA BJÖRKMAN född d. . . ., död d. . . .

F. genomgick Lidköpings stads skola och åtnjöt äfven enskild undervisning. Antogs till elev å apoteket Hvita Björnen i Stock-

holm och aflade där d. 3 maj 1848 farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 8 okt. 1852. Inskrefs vid farmaceutiska institutet höstterminen 1852 och aflade d. 31 maj 1854 apotekarexamen samt antog ånyo kondition å apoteket Hvita Björnen, där han kvarstannade till mars 1856. Han var därefter anställd å apoteket Fläkta Örnen i Malmö och kvarstannade där till d. 9 febr. 1860, då han inköpte apoteket i Uddevalla, hvilket apotek han tillträdde d. 1 april och å hvilket han d. 13 april 1860 erhöll K. privilegium.¹

F. blef stadsfullmäktig i Uddevalla 1862, ledamot af direktionen öfver Gustafsbergs barnhus 1862, ledamot af Uddevalla sparbanks direktion 1868, ledamot af kyrkorådet 1871 samt ledamot och vice ordförande i stadens hälsovårdsnämnd 1875.

Död d. 6 april 1879 i Uddevalla.

Gift d. 24 nov. 1865 i Uddevalla med FREDRIKA CATHARINA ELISABETH TOLLSTORP, född d. 19 mars 1835, dotter till premierlöjtnanten JOHAN ANDERS TOLLSTORP, född d. . . . , död d. . . . och MARIA FREDRIKA GRÖNMARK, född d. . . . , död d. . . .

Barn: HELLYN CATHARINA, född d. 2 dec. 1866, död d. 10 maj 1884; — CARL ALFRED, född d. 22 dec. 1867, död d. 25 febr. 1879; — ELVIRA ELISABETH, född d. 9 mars 1869; — FREDRIK WALDEMAR, född d. 18 april 1870, död d. nov. 1913 i Chile. Porträttmålare; — ALMA LINNEA FREDRIKA, född d. 26 juni 1871; — GUSTAF HERMAN, född d. 30 mars 1874, död d. 25 febr. 1879. Kontorist; — EDITH CHARLOTTA, född d. 12 april 1876, död d. 6 dec. 1878.

DAHLANDER, AXEL ESAIAS. Född d. 29 maj 1836 i Göteborg.

Föräldrar: Handlanden, BENGT JOHAN DAHLANDER, född d. 1 maj 1792, död d. 20 jan. 1872, och CAROLINA FREDRIKA HJERTSTEDT, född d. 15 juni 1803, död d. 27 mars 1874.

D. erhöll undervisning vid högre elementarläroverket i Göteborg samt antogs i dec. 1850 till elev å apoteket Kronan i Göteborg, där han d. 8 febr. 1854 aflade farmacie studiosi-

¹ Efter apotekare Kamps död såldes apoteket d. 9 jan. 1860 med fastighet och inventarier för 80,000 rdr rmt till apotekare A. Schildt i Skara, men köpet återgick och apoteket såldes d. 9 febr. s. å. i stället till apotekare Fahlström.

examen. Tjänstgjorde sedan å samma apotek till sept. 1855 och därefter å akademiapoteket i Uppsala samt förestod under sommaren s. å. brunnsinrättningen vid Eklundshof. Inskrefs höstterminen 1855 vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 4 mars 1857 apotekarexamen och konditionerade därefter å apoteken i Kristianstad och Lejonet i Göteborg 1857—58, Enhörningen i Göteborg 1858—59 samt Jönköping 1859—60. Inköpte och tillträdde d. 1 sept. 1860 apoteket i Säter och erhöill d. 15 febr. 1861 privilegium därå. Försålde det d. 1 juni 1866 till apotekaren Victor Sandström samt inköpte därefter apoteket i Lindesberg, som han d. 1 juni 1867 tillträdde och å hvilket han d. 10 sept. s. å. erhöill privilegium tillika med filialapoteket i Ljusnarsberg. Ett par år senare anlade han medikamentsförrådet i Ramsberg.

Vid branden d. 11 april 1869 i Lindesberg afbrunno 29 hus i staden, däribland äfven apoteksgården, dit elden spred sig fyra timmar efter dess utbrott. En stor del af apotekets inventarier och varulager räddades dock, och 48 timmar efter den oförberedda flyttningen hade D. ånyo inrättat apoteket i en mindre lokal i rådman P. J. Eks gård, där apoteket kvarblef till d. 1 nov. 1869, då apoteket ånyo öppnades i ny förhyrd lokal.

D. försålde 1874 apoteket i Lindesberg och öfvertog omedelbart efter afslutadt köp, apoteket Kronan i Stockholm, hvarå han d. 28 sept. s. å. erhöill privilegium. Erhöill d. 31 okt. 1879 personligt privilegium å apoteket i Uddevalla, som han tillträdde 1880 efter att s. å. hafva försålt nyssnämnda apotek.

Anlade i Ljungskile en »medikamentsförsäljning» för badgästerna, som efter några år förändrades till medikamentsförråd och tilldelades Jörlanda apotek. Innehade åren 1893—1919 medikamentsförrådet i Högsäter, som sistnämnda år gjordes själfständigt.

D. är sedan 1898 tjänstledig.

Gift 1) d. 27 okt. 1861 med EMELIE AUGUSTA NORDFELT, född d. 30 jan. 1837, död d. 30 aug. 1904, dotter till läraren vid institutet för döfstumma och blinda JOHAN NORDFELT och BRIGITTA CHRISTINA LINDBERG.

Äktenskapet upplöstes genom laglig skilsmässa 1878.

Barn: MAGNUS EMIL, född d. 2 aug. 1862. Länsarkitekt i Kopparbergs, Västmanlands och Gäfleborgs län.

2) d. 16 febr. 1879 med HILDEGARD ELEONORA NYSTEDT, född d. 20 mars 1839. död d. 23 okt. 1919, dotter till juveleraren LUDVIG NYSTEDT och JOHANNA NYSTEDT, gift [1] med litteratören, fil. d:r CARL JOHAN BECKMAN, född d. 26 aug. 1825, död d. 23 juni 1874.

Barn: CLARY, född d. 27 april 1878, gift d. 20 nov. 1900 med disponenten å Kramfors AXEL HENRIK ISIDOR RAHM, född d. 23 okt. 1869.